

Anders Thomas Jensens ”Den sidste viking” er præcis, som man tror, den er



To brødre leder efter nogle penge - eller den ene af dem gør i hvert fald. Foto: Rolf Konow

MIKKEL STOLT

Filmredaktør



12.10.2025

FILM // ANMELDELSE – Anders Thomas Jensen har skrevet filmmanus til både Susanne Bier og Thomas Villum Jensen, men i sine egne film rammer han en egen, men alligevel velkendt tone. Det er min fornemmelse, at det ikke ligefrem er en *acquired taste*, men snarere noget, man skal kunne lide på forhånd, skriver filmredaktør Mikkel Stolt i forbindelse med “Den sidste viking”.

Den sidste viking

Dansk komediedrama, 2025, 115 min.

Instruktion og manus: Anders Thomas Jensen

Medvirkende: Nikolaj Lie Kaas, Mads Mikkelsen, Sofie Gråbøl, Søren Malling, Bodil Jørgensen, Lars Brygmann, Nicolas Bro, Kardo Razzazi. Lars Ranthe m.fl.

Premiere 9. oktober i over 130 biografer i hele landet

Jeg har det sgu lidt lige som Anker, Nikolaj Lie Kaas' karakter, der efter en dom på femten år for bankrøveri kommer ud og skal finde sin andel af pengene, som han bad sin bror, Manfred (Mads Mikkelsen), om at gemme, inden politiet kom. For Kaas' ansigtssmimik, når han bevidner det absurde teater, som efterhånden udspiller sig omkring ham efter løsladelsen, illustrerer fuldstændigt, hvordan jeg havde det undervejs. Og det er tilmed det morsomste i hele filmen.

Anker tror ikke på det, han ser og hører, og Kaas er eminent til med relativt små midler at gengive sin vantro og irritation, mens han prøver at analysere situationen og få det bedste ud af den. Ja, som sagt, lidt lige som jeg havde det, mens jeg så filmen, hvor det især er handlingen, der springer i øjnene.

Han hedder John nu

Det viser sig, at broren Manfred nu vil hedde John – efter Lennon – og ikke vil fortælle, hvor pengene er begravet. Det burde være oppe ved forældrenes hus, men inden de når derop, skal Anker vænne sig til at kalde sin bror ved det nye navn, for ellers kaster han sig ud af det nærmeste vindue eller en kørende bil. Søsteren (Bodil Jørgensen) har vænnet sig til det, mens hun prøver at forhindre, at John stjæler tilfældige hunde. Men indlagt bliver han alligevel, Manfred.



De to søskende, spillet af Bodil Jørgensen og Mads Mikkelsen, venter deres bror hjem fra afsoning.
Foto: Rolf Konow

Det får Anker jo ikke pengene af, men så støder han tilfældigt på en, som han tror er en psykiatrisk overlæge (Lars Brygman, som vi andre ret hurtigt gætter ikke kan være dét), og som har en idé om, at Manfreds psykiske habitus kan genoprettes ved at ”samle bandet”. Han kender nemlig til en anden patient, der tror, han er Ringo Starr, og en svensker, som tror, han er både Paul og George samt Björn fra ABBA med flere.

Anker synes selvfølgelig, at den tanke er mere end fornuftsstridig, og efter lidt tumult – blandt andet er Ankers gamle kumpan, Flinke Flemming (Nicolas Bro), også ude efter Ankers penge – ankommer Anker og John-Manfred til forældrenes gamle hus, som filmen af en eller anden grund lader som om er i Danmark, selvom det er meget tydeligt, at det er i en svensk skov.

“Flinke Flemming er i mellemtiden blevet sur og endnu mere voldelig

Nu bor der nogle lige så verdensfjerne mennesker, nemlig parret Margrethe og Werner (Sofie Gråbøl og Søren Malling), der udlejer via AirBnB, og så får Sofie – som I sikkert alle har set i teaseren – lov til at give gengæld for den næsestyver, hun fik i instruktørens tidligere film, *Blinkende lygter* (2000).

Dernæst ankommer Lars Brygmans karakter pludselig med patienterne Ringo og Paul-George, og Anker går nu alligevel med på, at det kan være en god metode til at få John-Manfred til at føle sig tryk og dermed afsløre, hvor han begravede pengene i sin tid. Anker kan ikke selv finde dem, selvom han graver det meste af omegnen op, og samtidig afsløres det – mens jeg faktisk troede, at der fandtes en nyere film eller serie, som Lars Ranthe *ikke* var med i – ret bastant for os, at gamle familietraumer ligger til grund for både den ene og den anden fortrængning.

Flinke Flemming er i mellemtiden blevet sur og endnu mere voldelig, hvilket går ud over søsteren. Hun flygter dog også til forældrenes hus, som åbenbart ikke er svært at finde, for nogle dage senere kommer Flemming også derop. Og så ... ja, så kan du gætte i store træk, hvordan det går. Ikke i detaljer, men i store, voldsomme træk.

Anders Thomas Jensens komedie handler om identitet

Jeg kunne ikke undgå at se, at der i pressemeddelelsen står, at filmen er ”en anderledes komedie om identitet”. Ja, vold og fysisk (og psykisk) lemlæstelse er åbenbart først og fremmest morsomt, men jeg er alligevel imponeret eller fascineret af, hvordan instruktøren tør starte med en banal kriminalfilmskliché – et skud af

Anker indefra en bagageboks, hvori han lægger pengene i første omgang – langsomt går over i en socialrealistisk *setting* i søsterens og den psykisk syge brors lejlighed.



I det tre søskendes og deres forældres gamle hus foregår der “valide psykiatriske eksperimenter”, som Lars Brygmans karakter udtrykker det. Foto: Rolf Konow

Der udspiller der sig faktisk nogle ret morsomme og gribende scener, og dernæst lokkes vi ind i det absurde **Anders Thomas Jensen**-univers, som vi genkender fra hans tidligere film – og som nogle måske lidt ondsindet vil sige, at man også genkender fra for eksempel Quentin Tarantino og Brdr. Coen.

“Du vil uden tvivl nyde filmen, hvis du i forvejen er til denne form for sort humor, som nogle kalder det

Men jo, det handler vel under alt det absurde teater om identitet – på den ene eller anden måde – og om ligeværd og måske det absurde i at tro på, at alle *skal* være lige. For en sikkerheds skyld indledes og slutes filmen med en tegnefilmssekvens, der tematiserer yderligere, og igen fascineres jeg af *hvor* skamløst præcist alle elementer i plot, karakterer, tematik, traumer og fortrængninger hænger sammen i en dramaturgisk sømløshed.

Jeg kan ikke lige finde ud af, hvorfor en bankrøver med liv på samvittigheden skal være den eneste nogenlunde normale, men måske hænger det sammen med, at fire femtedele af alle underholdningsfilm bare *skal* handle om kriminelle? Er de virkelig –

og resten af filmens kreds af karakterer – det bedste billede af alle os andre? Tjah, det er da muligt.



“Hvad i alverden sker der *nu*“, kan man næsten høre, at Anker (Nikolaj Lie Kaas) tænker. John-Manfred (Mads Mikkelsen) har det heller ikke nemt. Foto: Rolf Konow

Du vil uden tvivl nyde filmen, hvis du i forvejen er til denne form for sort humor, som nogle kalder det, mens jeg må indrømme, at jeg udover at føle med Anker undervejs mest spekulerede på, hvornår man holdt op med at tro, at vikingerne havde horn i hjelmen, og om filmens ”band” af psykiatriske patienter virkelig endelig vil spille et Beatles-nummer, som Søren Mallings karakter, Werner, håber på.

PS. Det næst-morsomste i filmen efter Kaas’ mimik er Werners replik, da ”bandet” til hans utilfredshed har spillet ABBA’s ”Chiquitita” i stedet for et Beatles-nummer: ”Du har kraftedeme lige spillet en sang om bananer.”

(Set ved en regulær og ret velbesøgt eftermiddagsforestilling i en sjællandsk provinsbiograf).

[Klik dig videre til meget mere kulturstof her.](#)

Anders Thomas Jensen

Bodil Jørgensen

Lars Ranthe

Mads Mikkelsen

Nikolaj Lie Kaas

POV Weekend

Søren Malling

MIKKEL STOLT

Mikkel Stolt (f. 1965), forfatter og filminstruktør, cand.phil. i filmvidenskab (1992), medstifter og medejer af Fenris Film & Multimedia ApS (1993-2021). Som instruktør har han både lavet ”normale” tv-dokumentarer, undervisnings- og museumsfilm og ikke mindst en række personlige kort- og...

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.



25 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

PODCAST

SPONSOREREDE ARTIKLER

SKRIBENTBASEN

POV STUDY

POV International

HVAD ER POV?

REDAKTION

SKRIBENTERNE

GÆSTESKRIBENTER

SAMARBEJDSPARTNERE

DEBATREGLER

BLIV MEDLEM

HANDELSBETINGELSER